

Meie puravikke 9

LAMBATATIK

Suillus granulatus

Kübar kollakaspruun kuni punakaskollane, paksult limane, kumer, läbimõõt kuni 12 cm. Torukesed helekollased, vanemalt määrdunud-kollased, otse jala külge kasvanud või mõnikord nõrgalt laskuvad; poorid sama värvusega, väga väikesed, ümarad kuni ümarnurgelised. Jalg helekollane, tipp silmapaistvalt teraline, rõngata, kuni 6 × 1,5 cm. Pooridel ja jala tipus niiske ilmaga tihti piimjad tilgakased. Seeneliha valkjas või kollane, puuviljalõhnaga. Eospulber oliivpruun. Eosed käävjas-ellipsoidsed, 8–10 × 2,5–4 µm.

Liivastes männikutes, eriti nooredikes, nõmmedel, kasvavad tihti võitatikuga läbisegi. Üks tavalisemaid Eesti puravikulisi. VII–X. Hea söögi- seen värskelt.

Sarnased liigid: võitatik ja roosa tatik.

LEHMATATIK

Suillus bovinus

Kübar kollakas- kuni punakaspruun, sageli roosakate toonidega, limane, kumer kuni lame, läbimõõt kuni 10 cm. Torukesed algul hele- kuni määrdunudkollased, hiljem oliivpruunid, kübaralihast halvasti eraldatavad, jalale otse külge kasvanud kuni laskuvad; poorid sama värvusega või tihti roostepruunikad, laiad (üle 1 mm), nurgelised, sekundaarsete vaheseintega. Jalg kübara värvi, allpool tihti roostepunakas, tipus helekollane, kuiv, mõnikord alusel ahenev, kuni 6 × 1,5 cm. Seeneliha helekollane, jalas eredam, tihti pruunika või roosaka tooniga, kumjalt sitke. Eospulber oliivpruun. Eosed käävjas-ellipsoidsed, 6–10 × 3–4 µm.

Männikutes, eriti metsaservadel, -sihtidel ja -teedel, tihti hiiglaslike kogumikena, väga sageli; üks tavalisemaid Eesti puravikulisi. IX–XI. Söödav värskelt.

kupatatult söödav

söödav

tinglikult söödav

mittesöödav

Eesti punases raamatus ja/või riikliku looduskaitse all

mürgine

surmavalt mürgine

värskelt mürgine, kupatatult söödav

mürgisus kaheldav

Loe veel:

400
EESTI
SEENT

LIIVTATIK*Suillus variegatus*

FOTOD: VELLO LIIV

Viljakehad kõvad ja kompaktsed, värvuvad vajutamisel ja murdekohtadel rohekassiniseks. Kübar kollakas- kuni oranžpruun, vanalt pleekkollane, kleepuv, sametjas kuni peene-viltjassoomuseline (nagu liivateradega üle puistatud), päris vanalt täiesti paljas ja silmatorkavalt terava servaga, padijas-kumer, läbimõõt kuni 12 cm. Torukesed määrdunud-kollased kuni oliivpruunid, jalale otse külge kasvanud; poorid nurgelised, väikesed (kuni 1 mm). Jalg kübara värvi, teraline, kuni 8 x 3 cm. Seeneliha helekollane, hapuka lõhnaga. Eospulber oliivpruun. Eosed käävjas-ellipsoidsed, 7–11 x 3–7 µm.

Liivastes ja rabamännikutes, nõmmemet-sades, väga sageli; üks tavalisemaid Eesti puravikulisi. VII–X. Hea söögiseen värskest.

BELLINI TATIK*Suillus bellinii*

Kübar noorena valge või valkjas, pruunikate plekkidega, vanalt hele- kuni kastanpruun, serv valge, sidrunkollane või vanalt violetja tooniga, läbimõõt kuni 10 cm. Torukesed algul valkjad, hiljem helekollased kuni oliivkollased, lühikesed; poorid sama värvusega, väikesed (alla 1 mm). Jalg valkjas, tipus sidrunkollane, arvukate veinpunaste või roosakasvioletjate täppidega, rõngata, alusel mõnikord aheneb, kuni 8 x 3 cm. Seeneliha valkjas kuni helekollane. Eospulber pruun. Eosed käävjas-ellipsoidsed, 7,5–10 x 3,5–4,5 µm.

Kasvab koos mändidega. Väga harva. VIII–IX. Söödavus teadmata.

ROOSA TATIK*Suillus collinitus*

Kübar kollakaspruun, tihti punaka varjundiga, limane, kumer, läbimõõt kuni 10 cm. Torukesed hele- kuni määrdunudkollased, otse jala külge kasvanud; poorid sama värvusega, väikesed, ümarad. Jalg helekollane, tipp teraline, rõngata, kuni 6 x 1,5 cm, seeneniidistik mullas ja jala alumises otsas roosa. Seeneliha valkjas kuni kollane. Eospulber oliivpruun. Eosed käävjas-ellipsoidsed, 8–10 x 2,5–4 µm.

Loometsades, väga harva. VIII–IX. Söödavus nagu lambatatikul, harulduse tõttu soovitatav korjamist vältida.

Sarnased liigid: võitatik ja lambatatik.